

De eerste jaren van Jos Bastiaensen in de missie

5 Met het overlijden van Jos Bastiaensen zijn de drie kinderen van Leo Bastiaensen en Carolien van Osta uit Zundert en Roosendaal allen naar de hemel, tenminste zo stel ik me dat voor. Jos zal ongetwijfeld hartelijk welkom geheten worden door zijn naaste familie, wiens familietak hiermee ophoudt te bestaan.

10 In de wereld was Jos vooral missionaris van de orde van de Lazaristen in Midden-Amerika, waar hij ruim 50 jaar heeft doorgebracht. Zijn eigen bedoeling was daar ook te kunnen sterven, maar de orde heeft enkele jaren geleden ander beslist - terecht zou ik zeggen - want hij heeft in deze bekende omgeving met bekende personen zijn laatste jaren doorgebracht.

15 Vanaf zijn vertrek naar Midden-Amerika is er gestage stroom brieven heen en weer gezonden. Zowel zijn zus Riet, zijn broer Toon, die ruim twee jaar geleden is overleden, zijn vader en moeder en twee tantes stuurden hem regelmatig brieven en hij stuurde netjes getypte brieven terug. Vele daarvan zijn verdwenen, maar verwonderlijk veel zijn ook bewaard gebleven.

20 Ook komt hij regelmatig terug naar Nederland, nu echter met het vliegtuig. Hij logeert dan vaak gedurende langere tijd bij onze ouders, waar hij dan ook de rust vindt om zijn gedachten op papier te zetten. Tevens doet hij dan aan fondsenwerving. Van die tijd kennen de kinderen Theelen hem, met zijn eigenaardigheden die hij in Midden-Amerika had "opgelopen": net op tijd komen, hola zeggen i.p.v. hallo en Miami uitspreken als Mie-a-mie.

25 Enige kinderen en ook onze ouders zijn bij hem op bezoek in Guatemala stad geweest: zeer opvallend was hoe bekend hij overal was en hoe vriendelijk hij overal ontvangen werd, ook in de sloppenwijken in de ravijnen.

30 Enige tijd geleden mocht ik als toeschouwer het middageten meemaken op de afdeling; zoals vanouds bad hij voor, misschien een beetje mechanisch, maar duidelijk toch met overtuiging.

Daarom wil ik tot slot namens de familie de confraters en de verzorgers van onze ome Jos hartelijk bedanken voor de goede zorgen in de laatste jaren.

35 Ik wil hier nog even mededelen dat tijdens de koffietafel ergens een video-presentatie te zien zal zijn over het leven van Jos Bastiaensen.

Op 30 oktober 1957 eindigt Jos zijn brief als volgt:
40 **Caramba, het vel is vol. Hoe gaat het? Hou(d)oe, Jos**

[niet uitgesproken gedeelte:]

De wereld veranderde, Jos veranderde mee.

45 Uit zijn brieven uit de beginjaren - tot circa 1960 - licht ik enkele passages, die een beeld geven van zijn werkzaamheden en dilemma's daaruit voortvloeiende. Ter toelichting het volgende: Jos komt met de boot in Panamá aan in 1954, verblijft daar enige tijd en wordt dan in Guatemala te werk gesteld. Hier enkele excerpten uit de brieven die betrekking hebben op de overgang.

50 20 december 1956 Wij, noordelingen zijn voor hen in de grond halve protestanten. Wij hebben een katholiek geloof, met een protestantse mentaliteit. De vraag is nu maar of die zogenaamde protestantse mentaliteit meer strijdt met de waarheid dan de zogenaamde latijns-katholieke mentaliteit. [...]

55 Natuurlijk hoorden wij hier ook van het tragische nieuws voor Krelis. Hij is er erg van onder de indruk, schijnt het. Als er iemand niet goed tegen dergelijke klappen kan, is het Krelis, geloof ik. Hij heeft het zeker erg kwaad. Daar komen dan de tegenvallers bij van het eerste jaar. Jan Groetelaars maakt het wel tamelijk goed, geloof ik.

60 9 januari 1957 Lara hoopt vurig dat het hem lukt me los te krijgen. Ik geloof niet te overdrijven wanneer ik zeg dat het nieuws nogal opschudding zou verwekken. Maar dat gaat wel weer over. In Alcalde Díaz vooral. Onder de jongens ook, maar die zitten thuis en dus verspreid. Daar is dus geen protestactie van te vreezen. Hoe ik het zelf zie? Ik kan niet ontkennen dat ik hoop op succes van de Visitator bij Mgr. Natuurlijk zijn er sterke redenen vóór mijn verblijf hier, maar er zijn ook sterke redenen vóór een benoeming in Guatemala.

70 7 februari 1957 Onderwijl zit ik hier nog in Panama. We wachten op een berichtje uit Guatemala, dat me definitief daarheen roept en me de permissie geeft van de kant van de regering im in dat land te mogen. [...]

Ik merk wel dat je nogal in de nopjes bent met mijn benoeming. Inderdaad is het wel een bewijs van vertrouwen. Ik merk wel dat de Visitador hier hoge verwachtingen van me heeft, en hij niet alleen. Ze zitten me nogal te vleien en geweldige toekomstmogelijkheden voor te schilderen.

75 18 maart 1957 Ik zat eergisteren nog steeds in Panama, te wachten op het bericht dat ik naar Guatemala zou moeten. Eindelijk, eindelijk, is het er dan toch van gekomen. Zaterdagmorgen per vliegtuig gereisd van Panama naar Guatemala. Woensdagavond hoorde ik van de overste in Panama dat ik zo gauw mogelijk naar Guatemala moest vertrekken. De verblijfsvergunning was er nog steeds niet, maar als toerist kun je er nogal gemakkelijk in. Na ongeveer een jaar moet ik dan naar El Salvador om de definitieve vergunning te krijgen voor mijn verblijf hier in Guatemala. Mijn eerste vliegtocht is goed bevallen. Je ziet niet veel in zo'n vliegtuig. Er is weinig aan te beleven. Heb jij al eens gevlogen?

85 2 juni 1957 Een aardig detail: Ik heb contact met een Amerikaan (van de U.S.A.), niet gedoopt, met interesse voor onze godsdienst, wil trouwen met een katholiek meisje, maar is eens ooit met een katholiek meisje getrouwd geweest. Da[a]rna gescheiden. Misschien dat er dispensatie mogelijk is...

90 10 september 1957 Zo juist komen ze me waarschuwen dat er een klein filmpje is The Monastery "en of de Hermanos ook komen.." Hermanos zijn de fraters van Panningen.

95 30 oktober 1957 Er zijn drie handicaps bij mijn werk onder de studenten en seminaristen: 1. Het te kleine getal, 2. Het gebrek aan orde, discipline en regel in huis en 3. de zeer matige vorming en ontwikkeling die ze hebben mee gekregen thuis en op de Apostólica. [...] Jan [Krelis] is het "kots-beu". Moeilijkheden om zich aan te passen, kan niet overweg met vooral één van zijn medeprofessoren, [...] heeft hem de "buik vol" gegeven van het werk hier.

Caramba, het vel is vol. Hoe gaat het? Hou(d)oe, Jos

100